

Доля угоди РСМД - чи чекає Європу нова ракетна криза?

Криза із Євроракетами

- В 1976 році на озброєння в СРСР був прийнятий ракетний комплекс РСД-10 «Піонер»/SS-20.
- Всього за 11 років було створено 509 пускових установок і 728 ракет до них.
- Дана ракетна система на думку країн НАТО порушила існуючий баланс сил.
- Як наслідок, в 1979 році НАТО прийняло так зване «подвійне рішення». Із одного боку продовжувати спроби переконати СРСР відмовитися від розгортання систем РСД-10 «Піонер»/SS-20, а із іншого симетрично розгорнути власні ракетні системи.
- За 1983-1987 роки США розгорнули в Європі 108 ПУ балістичних ракет «Першинг-2» і 304 крилаті ракети «Томагавк».

COVERAGE OF EUROPE FROM SS-20 BASES EAST OF THE URALS

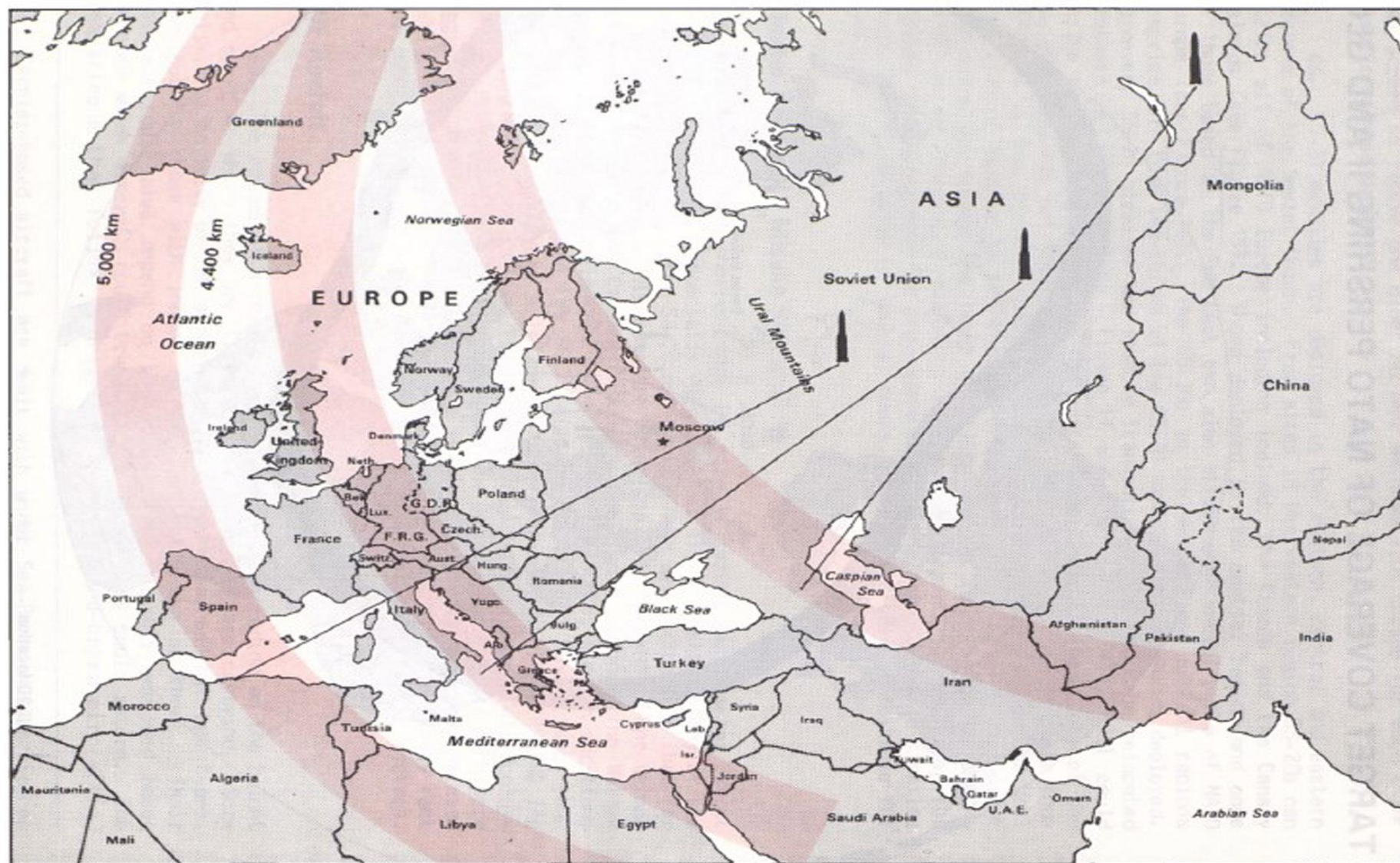

FIGURE 16

NATO GLCM AND PERSHING II COVERAGE

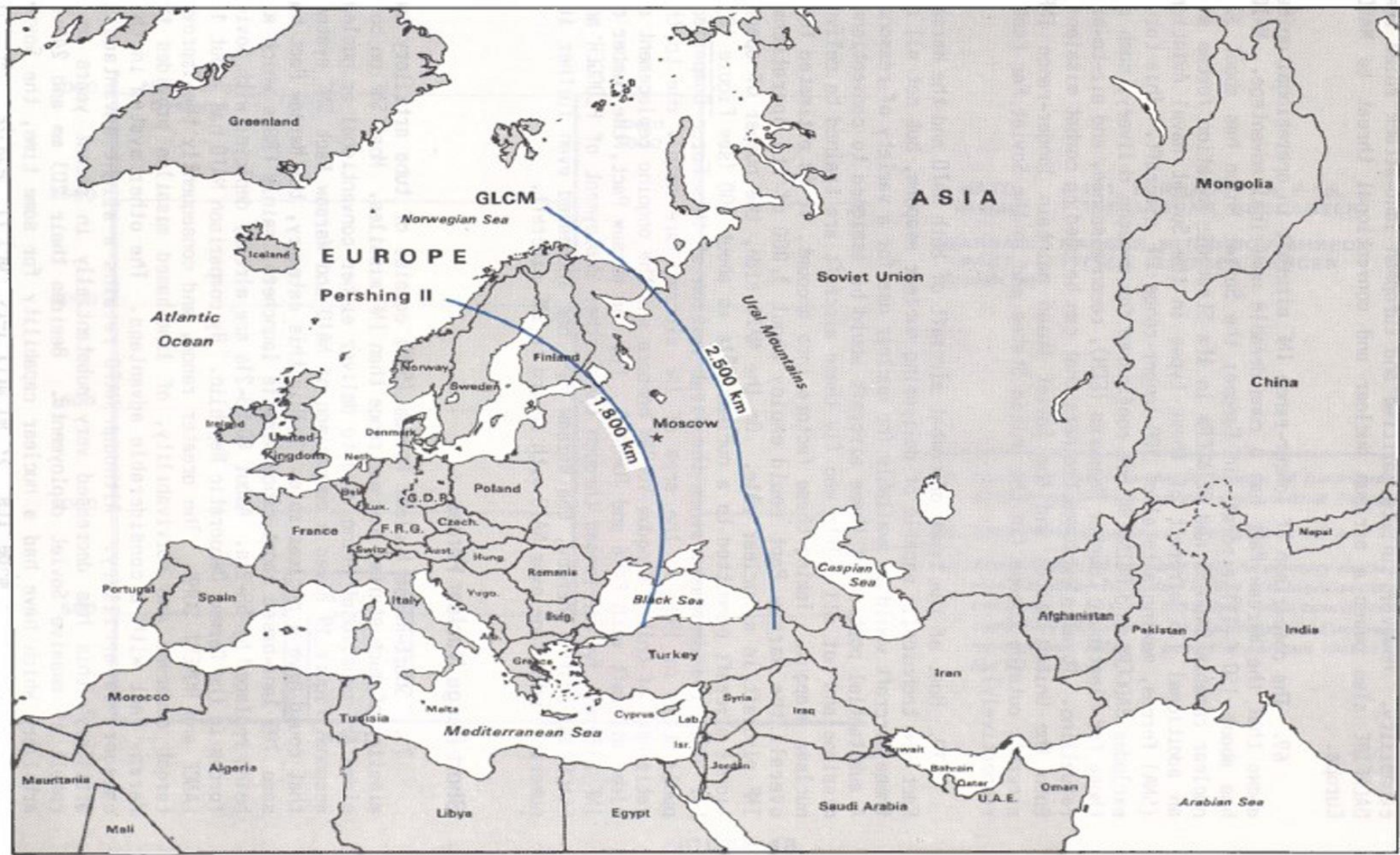

FIGURE 17

Балістичні ракети комплексів РСД-10 Піонер/SS-20 і Першинг-2

Підписання угоди про знищення ракет середньої і меншої дальності (РСМД)

- 8 грудня 1987 року був підписаний Вашингтонський договір який почав діяти в 1988 року.
- За договором сторони на 1991 рік знищили загалом 2692 ракетних комплекси. СРСР – 1846, а США – 846.
- Домовленість була взаємовигідною. Москва домоглася виведення із Європи американських наземних комплексів по суті стратегічного характеру із малим підльотним часом, які загрожували європейській частині РФ. М. Горбачов – «Подписанием договора по РСМД мы, по сути дела, отвели пистолет от виска страны».
- Європа також було убезпечено від радянських ракет середньої дальності. При цьому під дію угоди не підпадали морські і повітряні системи відповідного радіусу, які є в арсеналі США.

Претензії сторін щодо виконання угоди РСМД

- В липні 2014 року США офіційно повідомили РФ що вважають її дії із випробуванням крилатої ракети SSC-X-8 порушенням угоди РСМД. Окремі питання до балістичної ракети РС-26, а також до ОТРК «Искандер-М» щодо дальності.
- В лютому 2017 року стало відомо, що РФ вже розгорнула 2 батальйони, які озброєні забороненою крилатою ракетою.
- В листопаді 2017 року США назвали індекс крилатої ракети, яка порушує угоду РСМД - 9M729. В грудні 2017 року США наклали санкції на підприємства РФ, які начебто стоять за створенням забороненої крилатої ракети.
- США не опублікували офіційно жодних доказів, які могли б підтверджувати їх претензії до РФ.
- Зі свого боку Москва звинувачує Вашингтон в порушенні угоди РСМД через створення об'єктів Aegis Ashore в Румунії і Польщі, а також використання для тестування перехоплювачів сімейства SM-3 макетів ракет середньої дальності і наявності БПЛА відповідного радіусу.

США заявили про намір вийти із угоди РСМД

- Жовтень 2018 року президент США заявив про намір американської сторони вийти із угоди РСМД. Після отримання РФ офіційного повідомлення має пройти 6 місяців до повного виходу США.
- Такий крок Вашингтону дозволить легітимізувати Москвою свої розробки наземної крилатої ракети середньої дальності.
- В можливій гонці озброєнь по наземним крилатим ракетах РФ отримає короткострокові переваги поки США не створять власних систем, якщо таке рішення буде прийняте.
- Провина за знищення угоди офіційно ляже на США, що може негативно позначитися на відносинах із союзниками по НАТО. ФРН і Франція вже опосередковано розкритикували відповідні наміри США.
- Під питанням опиняється доля угоди СНО-3, яку можна продовжити на 5 років до 2025 року.

Можлива пускова установка для російського наземного комплексу середньої дальності

Можливі сценарії розвитку подій в Європі

- Подальший розвиток подій буде залежати від кроків США. Чи оберуть американці симетричний варіант відповіді на порушення РФ угоди РСМД чи асиметричний.
- Симетричний варіант – створення США наземного ракетного комплексу середньої дальності.
- У випадку симетричного варіанту постане питання щодо розміщення такого комплексу в європейських країнах. Велика Британія чи Польща можуть погодитися прийняти відповідні американські системи. Проте проти цього можуть виступити такі країни НАТО як ФРН. Це може підірвати єдність Альянсу щодо цього питання. Фактично таким чином США програють «битву за Європу».
- Масоване розміщення американських систем середньої дальності в Польщі може спровокувати другу «Карибську кризу».
- Асиметричний варіант відповіді – США для протидії РФ у порушенні угоди РСМД використовують морські (КР Томагавк) чи повітряні системи (КР JASSM-ER). Тому де-факто США і далі в Європі не будуть порушувати угоду РСМД, де-юре вийшовши із нею. Це дозволить попередити розрив із такими країнами як ФРН.

Варіанти асиметричної відповіді США

Крилата ракета повітряного базування JASSM-ER

КР Томагавк на переробленому стратегічному ракетоносцеві класу Огайо – клас SSGN. Один такий ракетоносець може нести до 154 КР Томагавк

Фактор КНР як одна із причин кризи угоди РСМД

- На час підписання угоди РСМД в 1987 році лише 2 країни в світі (США і СРСР) володіли значними арсеналами наземних ракет середньої дальності. Після цього відповідні ракетні системи почали розвивати активно КНР, КНДР, Індія, Іран, Пакистан, Ізраїль.
- На сьогодні саме КНР володіє найбільшим в світі арсеналом ракет, які заборонені угодою РСМД.
- Джон Болтон: «Но сейчас, например, от трети до половины от общего числа китайских баллистических ракет не соответствуют Договору о РСМД. И предполагать, что они уничтожат, возможно, больше половины своих баллистических ракет — это просто нереалистично».
- Китайський арсенал наземних крилатих і балістичних ракет середньої дальності дозволив Пекіну змінити на свою користь баланс сил в Східній Азії. Загалом Пекін має до 1,7 тисяч ракет, які підпадають під угоду РСМД.
- США відкрито говорять, що потенціал КНР є також важливим фактором, який змушує їх задумуватися про вихід із угоди РСМД.

Китайський арсенал наземних ракет середньої дальності

Балістичні ракети КНР в порушення угоди РСМД

Радіус до 1 тисячі км

- DF-15/CSS-6 – радіус дії різних модифікацій від 600 до 900 км. 350-400 ракет.
- DF-11/CSS-7 – радіус дії різних модифікацій від 300 до 825 км. 700-750 ракет.
- DF-16/CSS-11 – радіус дії від 800 до 1 тисячі км.

Загалом балістичних ракет із радіусом дії до 1 тисячі км в КНР до 1200 одиниць.

Радіус 1-3 тисячі км

- DF-21/CSS-5
- Для нанесення наземних ударів. DF-21A/C – радіус дії 1,5-1,7 тисяч км.
- Для нанесення ударів по надводним кораблям DF-21D – 1,4 тисяч км.

Загалом балістичних ракет із радіусом дії від 1 тисячі до 3 тисяч км в КНР 200-300 одиниць.

Радіус дії від 3 до 5,5 тисяч км

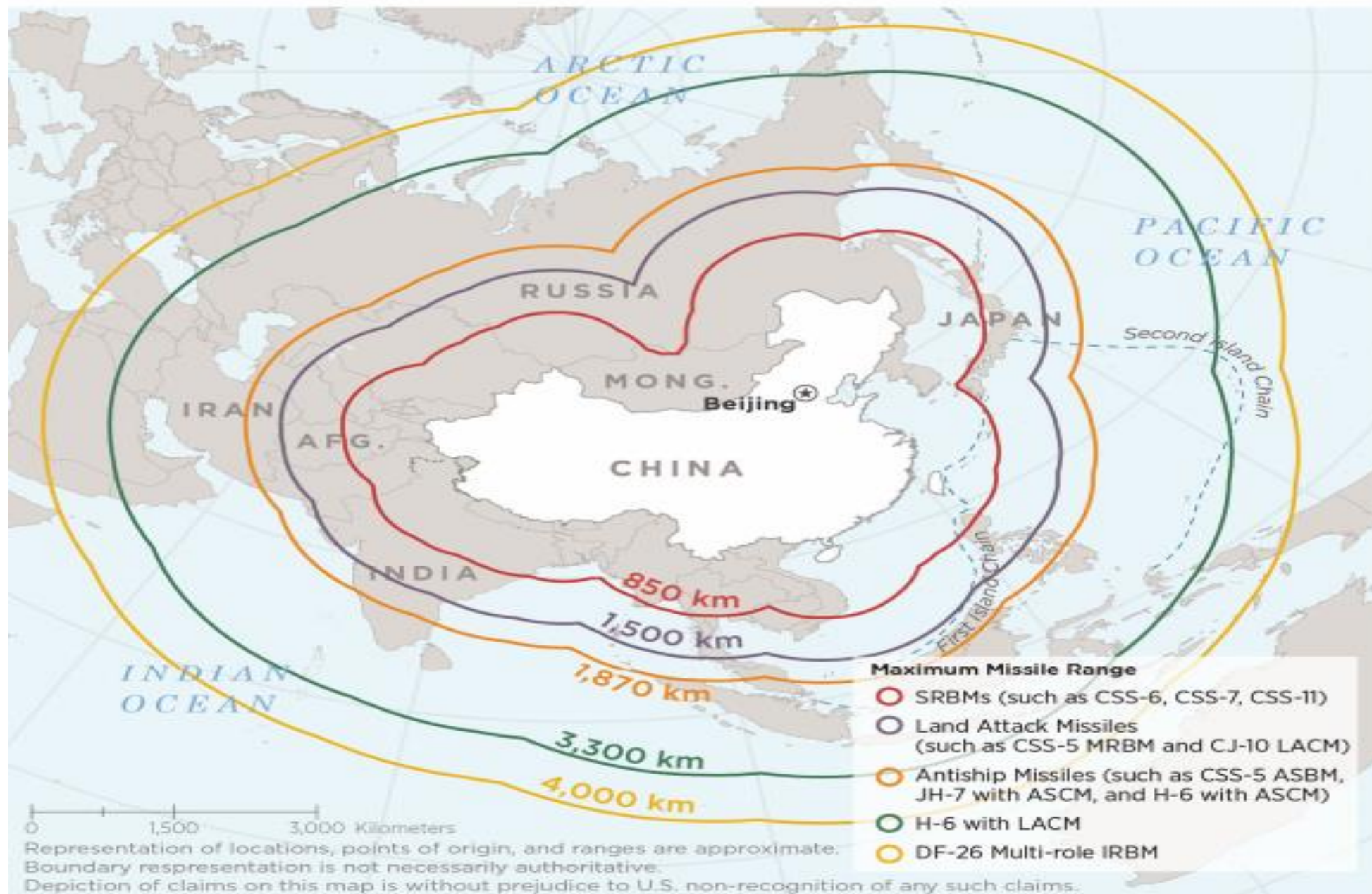
- Для нанесення як наземних ударів так і ударів по надводним кораблям DF-26 – до 4 тисяч км.
- Лише в квітні 2018 року заступила на бойове чергування. В 2017 році було до 16 пускових установок.

Крилаті ракети КНР в порушення угоди РСМД

- Радіус дії 1-3 тисяч км
- Для нанесення наземних ударів CJ-10 – радіус дії до 1,5 тисяч км. За різними оцінками до 200 ракет.

В США на підводних і надводних кораблях може бути від 4,6 тисяч до 7,7 тисяч КР Томагавк.

Conventional Strike Capabilities

Інтереси України в протистоянні навколо угоди РСМД

- Відповідно до Бішкекського протоколу 1992 року Україна є також учасником угоди РСМД із відповідними обмеженнями.
- Крах угоди РСМД відкриває перед Україною можливість створити ракетні системи середньої дальності, які можуть загрожувати Москві і Санкт-Петербургу і тим самим створити необхідний ефект стримування. Оскільки перспективний український ОТРК не має відповідного радіусу.
- Загострення протистояння між США і РФ у випадку розміщення американських ракет в країнах ЦСЄ-членах НАТО може вийти із під контроль і Україна опиниться в епіцентрі можливої гарячої війни.
- Окремих російських військових експертів вже почав турбувати сценарій розміщення наземних американських ударних систем в Україні.

КІНЕЦЬ

